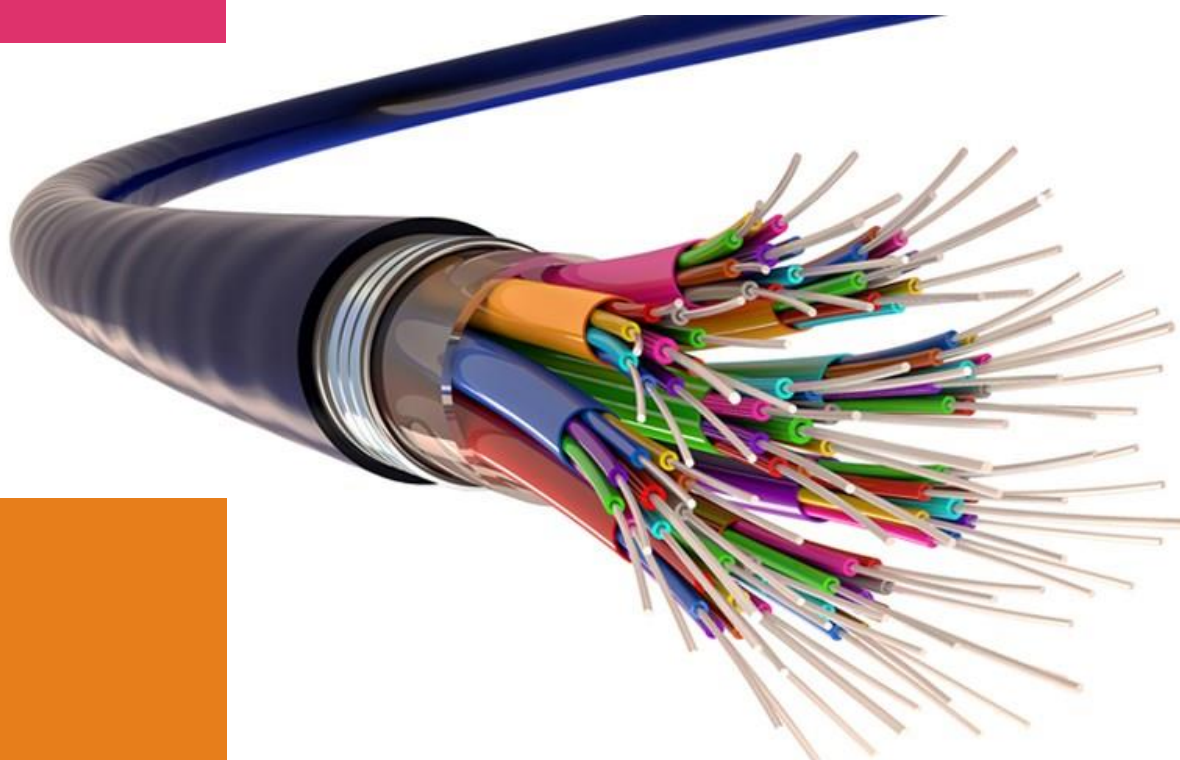

Bredbandsstrategi – Nykarvns kommun

STRATEGI

Bakgrund

Nykarvns kommun är en glesbygdskommun i Stockholms län. För att underlätta tillvaron för kommunens befintliga invånare och företag samt öka förmågan att attrahera nya är det viktigt att medborgarna har tillgång till snabbt och tillförlitligt bredband.

Regeringen formulerar i sin bredbandsstrategi från 2016 att Sverige ska ha bredband i världsklass. De nationella målen är att 98 procent av befolkningen bör ha tillgång till bredband om minst 1 Gbit/s i hemmet och på arbetet, resterande 1,9 procent bör ha tillgång till minst 100 Mbit/s, och 0,1 procent bör ha tillgång till minst 30 Mbit/s senast år 2025. Målen innebär också att alla bör ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet där de normalt befinner sig senast år 2023.

Nykarvns kommun genomförde Bredbandslyftet runt årsskiftet 2019/2020. Bredbandslyftet är en del av regeringens bredbandsstrategi för att tillsammans med företag, myndigheter och intresseorganisationer hitta lösningar för att alla ska få tillgång till snabbt och tillförlitligt bredband. Kommunledningen i Nykarv genomförde, tillsammans med representanter från PTS och regionen, bredbandslyftet för att se över strategiska val och hitta en ny eller justerad inriktning som främjar bredbandstillgången i kommunen.

Sammanfattning

Kommunen har som mål att stimulera marknaden till fortsatt utbyggnad av bredband. Kommunens invånare och näringsliv ska ha tillgång till stabila mobila tjänster senast 2023 alternativt snabbt bredband senast 2025 i enlighet med regeringens bredbandsstrategi.

Strategin för att uppfylla målen är att:

- Verka för en marknadsdriven utbyggnad genom samarbete och samverkan med marknadsaktörer.
- Verka för att de bredbandsnät som byggs i kommunen är s.k. öppna nät.
- De nät som byggs ska vara robusta (enl. Konceptet Robust fiber) och framtidssäkra.
- Verka för att fiberbaserad IT-infrastruktur säkerställs vid ny exploatering av bostads- och industriområden.

Syfte

Syftet med bredbandsstrategin är att skapa en gemensam målbild och inriktning för bredbandsutbyggnaden i Nykarv för att nå uppsatta nationella, regionala och kommunala mål, baserat på nuvarande och framtida behov.

Nuläge

Nykvarn växer snabbt. Många väljer att flytta från Stockholm till Nykvarn efter att man bildat familj. En befolkning mitt i livet med små barn och arbete ställer stora krav på flexibilitet, till exempel möjlighet att arbeta hemifrån med en stabil bredbandsuppkoppling.

Nykvarns kommun har drygt 11 100 invånare och dessa fördelas på ca 4200 hushåll och drygt 1000 arbetsställen. I huvudorten Nykvarn har majoriteten av hushållen tillgång till snabbt bredband från Telia. Landsbygden är den största utmaningen i det fortsatta arbetet med utbyggnaden av fiber.

Av de byggnader i Nykvarns kommun som saknar fiber finns ungefär hälften på landsbygden. Dessa byggnader utgör den mest kostsamma utmaningen för fiberutbyggnad i kommunen. Cirka 67 procent har idag bredband via koppar (DSL). De telestationer som dessa hushåll är anslutna till kan komma att läggas ner inom de närmaste åren. Enligt en enkät som genomfördes inom Bredbandslyftet upplever de som svarat att det mobila bredbandet är både instabilt och långsamt. Det har inte särskilt goda förutsättningar att utgöra ett substitut.

Andel av hushåll och företag med tillgång till 100 Mbit/s

Enligt Post- och Telestyrelsen har 94 procent av medborgarna i Stockholms län tillgång till 100 Mbit/s eller mer. På kommunnivå ligger Stockholms kommun bäst till med 98 procent av befolkningen som har tillgång till minst 100 Mbit/s. Bland Södertörns kommunerna ligger Huddinge, Botkyrka, Haninge, Södertälje och Salem i topp med ca 90 procent, Nynäshamn har 81 procent och i Nykvarn är det 71 procent som har tillgång till 100 Mbit/s eller mer.

Inom Nykvarns kommun finns i dagsläget 7 st. aktörer som inom kommunen som erbjuder fiber varav 4 st. är aktiva gentemot privatpersoner. Utbyggnadstakten hos marknadsoperatörerna har under det senaste året mattats av, troligen på grund av att tätorten är utbyggd och att det är svårt att få lönsamhet i att förlägga fiber på landsbygden.

I princip har alla invånare tillgång till mobil datatrafik, både 3G och 4G. Fritt wifi finns idag på kommunens bibliotek.

Nyttan med bredband

Digitaliseringen skapar förutsättningar för att hantera de utmaningar samhället står inför. Exempel på utmaningar är:

- En förändrad demografisk struktur med allt fler äldre, vilket driver upp kostnaderna för bl.a. vård och omsorg.
- Ett högre konkurrenstryck på företagen till följd av en ökad globalisering.
- En omflyttning av människor från landsbygd till städer.
- En generell ökad digitalisering av tjänster.

En väl fungerade IT-infrastruktur är en viktig samhällsfunktion, där en digital ryggrad utgör en av de viktigaste produktionsfaktorerna för att möta utmaningarna. Kraven på utbyggnad och tillgänglighet ökar i takt med att samhällets olika verksamheter digitaliseras.

Nyttan för Nyckvarn

För Nyckvarn är utbyggnaden av bredband i kommunen viktig. Förutom att det ökar kommunens attraktionskraft finns det fler aspekter med ett utbyggt bredbandsnät:

- Nyckvarns strategiska läge vid porten till Stockholm är bra alternativ för företagetableringar.
- Nyckvarn är en pendlarkommun, där många jobbar på annan ort. Hemarbete blir allt vanligare.
- Nyckvarn har samma utmaningar som resten av Sverige med en åldrande befolkning. Behovet av vård kommer att öka samtidigt som digitalisering av välfärdstjänster ökar.

Strategier för utbyggnad av bredband

En kommun har fyra huvudsakliga vägval för att driva utbyggnaden av fibernät:

1. **Attrahera.** Marknadsaktörerna ta ansvar för att själva göra utbyggnaden.
2. **Samverka.** Samverkansavtal minskar riskerna och ger trygghet åt parterna.
3. **Upphandla.** Kommunen bygger stamnät för att göra det mer attraktivt för marknaden att bygga fibernät även i mindre kommersiellt intressanta områden.
4. **Bygga själv.** Kommunen tar eget ansvar för utbyggnationen genom ett s.k. stadsnät.

Nyckvarns kommuns strategi för utbyggnad av bredband är följande:

- Nyckvarns kommun ska verka för en marknadsdriven utbyggnad genom samarbete och samverkan med marknadsaktörer och bistå lokala föreningar för hela kommunen ska ha tillgång till bredband.
- Kommunen ska verka för att de bredbandsnät som byggs är öppna för alla leverantörer.
- Bredbandsnäten som byggs ska vara robusta (enl. konceptet Robust fiber) och framtidssäkra. Det innebär att dessa ska tillgodose både befintliga och framtida behov av kapacitet och tillgänglighet.
- Kommunen ska verka för att tillgången till fiberbaserad IT-infrastruktur i största möjliga mån säkerställs vid ny exploatering av bostads- och industriområden.

I de fall en prioritering av geografiska områden är nödvändig, är kommunens ståndpunkt att följande ska vara styrande:

- Områden med relativt många hushåll och företag prioriteras före ett område med färre.
- Om det finns kommunal verksamhet i ett visst område kommer dess prioritet att höjas. På motsvarande sätt kommer områden som är speciellt rikt på näringsdrivande verksamhet att få en högre prioritet.

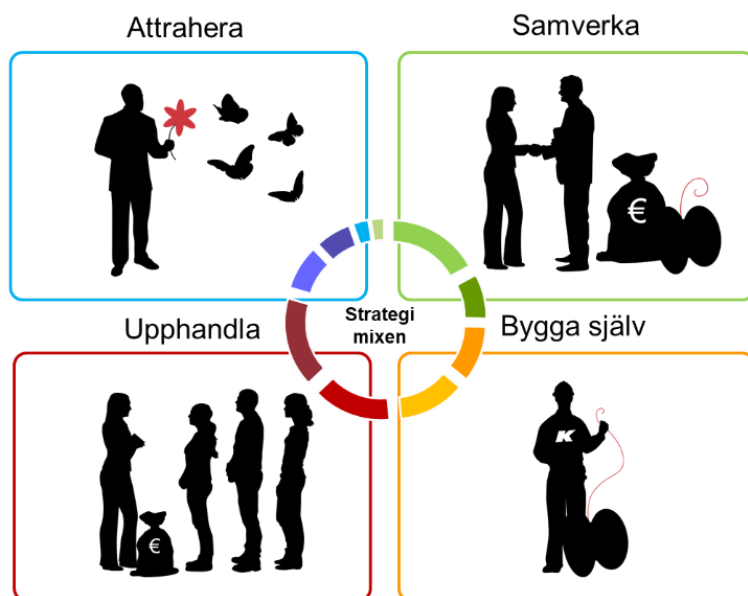

Bilaga

Om Bredbandslyftet

Bredbandslyftets modell bygger på fyra strategiska vägval. Var och ett av de olika vägvalen kan genomföras med olika varianter. Vägvalen kan kombineras som det passar den enskilda kommunen bäst, utifrån de förutsättningar som råder.

De strategiska vägvalen

Slutsatser och rekommendation för Nykarvans kommun

Vägvalet "Attrahera"

Alternativet "attrahera" är i praktiken den rådande strategin i Nykarvån. Det finns flera verksamma aktörer i Nykarvån; Telia och Teliaägda C-SAM, Open Infra samt Telge Nät är de mest aktiva. Strategin har hittills bidragit till en relativt god fiberpenetration, även om den är något under riksgenomsnittet. I tätorten är det framförallt Telia som är närvarande och med stöd av kommunen kan en eftermarknadskampanj öka penetrationen ytterligare.

Vägvalet "Samverka"

Nykvarn kommun har en god relation med alla aktörer som är aktiva i kommunen men den kan inte beskrivas som en samverkan. Kommunen behöver fördjupa relationen med fiberaktörerna både i tätort och på landsbygden. I vilken utsträckning som en mer nära samverkan ska baseras på en eller flera aktörer kommer sannolikt utkristalliseras efter att strategiska samtal har genomförts. Bredbandsforum anser att det strategiska alternativet "samverka" bör vara intressant för Nykvarn kommun att undersöka närmare.

Vägvalet "Upphandla"

De regionala stöd för bredbandsutbyggnad som har funnits i Stockholms län har inte kommit Nykvarns kommun tillgodo. Tillgången på offentliga stödmedel är dock låg och om investeringar ska kunna attraheras från marknadens aktörer behöver projekt subventioneras. För att möjliggöra det bör Nykvarns kommun överväga att inom ramen för sin finansiering avsätta stödmedel som sedan kan växlas upp med lika mycket från marknadens aktörer.

Vägvalet "Bygga själv"

Med tanke på hur väl tätorten redan är utbyggd är förutsättningarna för att starta ett eget stadsnät inte goda. Nykvarns erfarenhet av att anlägga fiberkanalisation i syfte att stödja kommersiell fiber utbyggnad har inte varit god då nätbyggarna föredrar att anlägga detta på sitt eget sätt för att passa in i deras nationella nätstrukturer.

Rekommenderade fokusområden

Marknadsunderlag

Det finns flera olika aktörer som är verksamma på fibermarknaden i Nykvarn, det är en stor tillgång givet att de inte fokuserar på samma områden och därigenom försvårar att någon av dem kan bygga. I en storstadsnära kommun som Nykvarn är det många bosatta som arbetar i centrala Stockholms län. Om de genom bra bredband kan arbeta hemifrån någon eller några dagar i veckan är det bra för Nykvarn, medborgarenkäten indikerar att många vill det. Bredbandslyftets rekommendation är en fördjupad dialog med marknadens aktörer, både avseende landsbygd och tätort.

Landsbygdsutmaning

Av de byggnader i Nykvarns kommun som saknar fiber finns ungefär hälften på landsbygden. Det är den klart mest kostsamma utmaningen för fiberutbyggnad kommunen. Av husen som finns på landsbygden har 67 procent bredband via koppar (DSL). De telestationer som dessa hushåll är anslutna till kommer att läggas ner inom de närmaste åren. Enligt medborgarenkäten upplever man det mobila bredbandet som både instabilt (57 %) och långsamt (68 %) så det har inte särskilt goda förutsättningar att utgöra ett substitut. De flesta kommer i framtiden att behöva fiber. I samråd med någon eller några operatörer behöver Nykvarn prioritera områden för stödfinansierad utbyggnad.

Finansiering

Att bygga fiber till alla relevanta byggnader i Nykvarn skulle innebära en investering på ca 60 mnkr, varav landsbygden utgör ca 35 mnkr, inklusive alla fritidshus. Det är inte utom räckhåll för vad som kan uppåddas i Nykvarn under de närmaste åren. Bredbandsforums bedömning är att för Nykvarns kommun kan en investeringsnivå om ca 20 miljoner kronor per år de närmaste åren vara rimligt och önskvärt. Uppskattningsvis 10 miljoner per år bör med en bra samverkan kunna attraheras av operatörerna för utbyggnad i kommersiellt intressanta områden, primärt i tätort. Hälften av den kvarvarande utbyggnaden är dock områden på landsbygden som inte är kommersiellt intressanta. Tillgången på offentliga stödmedel är dock låg och om investeringar ska kunna attraheras från marknadens aktörer behöver projekt subventioneras. För att möjliggöra det bör Nykvarns kommun överväga att inom ramen för sin finansiering avsätta stödmedel på ca 10 miljoner kronor, vilka sannolikt kommer betalas ut under några år då utbyggnaden sker. Dessa kan växlas upp med lika mycket från marknadens aktörer. Med detta skulle Nykvarns kommun kunna nå en fiberpenetration på landsbygden på ca 70 procent av alla relevanta byggnader och mycket väl nära 100 procent av alla folkbokförda hushåll på landsbygden.

Operatörssamverkan

Ett dilemma för Nykvarn är den situation som har uppkommit avseende operatörerna. Telia har tagit över ägandet i C-SAM och i medborgarenkäten vittnar många om att deras bredband har försämrats betydligt i och med det. Telge Nät hänvisar till lokaliseringsprincipen avseende fortsatt utbyggnad av det fibernät de har i Nykvarns kommun. Förutom Telia (C-SAM) och Telge Nät bör samtal/samverkan inledas med Open Infra.